

Konvencija št. 139 o preprečevanju in kontroli poklicnih nevarnosti, ki jih povzročajo kancerogene substance in agensi, 1974

Generalna konferenca Mednarodne organizacije dela, ki jo je v Ženevi sklical Administrativni svet Mednarodnega urada za delo in se je sestala na svojem 59. zasedanju 5. junija 1974, je

upoštevajoč pogoje konvencije in priporočila o varstvu pred radiacijo iz leta 1960 ter konvencije in priporočila o benzolu iz leta 1971,

glede na to, da je po njenem mnenju zaželeno določiti mednarodne norme o varstvu pred kancerogenimi substancami in agensi, in

upoštevajoč ustrezno delo drugih mednarodnih organizacij, zlasti Svetovne zdravstvene organizacije in Mednarodne agencije za raziskovanje raka, s katerima Mednarodna organizacija dela sodeluje,

sklenila sprejeti nekatere predloge o kontroli in preprečevanju poklicnih nevarnosti, ki jih povzročajo kancerogene substance in agensi, kar je uvrščeno pod 5. točko dnevnega reda zasedanja, in jih sestaviti v obliki mednarodne konvencije, in je zato dne 24. junija 1974 sprejela sledečo konvencijo, ki se imenuje Konvencija o poklicnem raku, 1974.

1. člen

Vsaka članica, ki ratificira to konvencijo, določa od časa do časa kancerogene substance in agense, katerim delavci ne smejo biti poklicno izpostavljeni ali za katere velja režim dovoljenja ali kontrole, kot tudi tiste, za katere se uporabljajo druge določbe te konvencije.

2. Izjeme so mogoče le z dovoljenjem, v katerem se v vsakem posameznem primeru natančno določijo pogoji, ki morajo biti izpolnjeni.

3. Pri določanju substanc in agensov v skladu s prvim odstavkom tega člena je treba upoštevati najnovejše informacije, ki jih vsebujejo kodeksi prakse ali priročniki, ki jih lahko pripravi Mednarodni urad za delo, kot tudi informacije drugih pristojnih organov.

2. člen

1. Vsaka članica, ki ratificira to konvencijo, si bo prizadevala, da se kancerogene substance in agensi, katerim utegnejo biti izpostavljeni delavci pri svojem delu, nadomestijo z nekancerogenimi substancami in agensi ali manj škodljivimi substancami ali agensi. Pri izbiri nadomestka za substance ali agense je treba paziti na njihove kancerogene, toksične in druge lastnosti.

2. Število delavcev, ki so izpostavljeni kancerogenim substancam ali agensom, ter trajanje in stopnja izpostavljenosti morajo biti zmanjšani na minimum, ki zagotavlja varnost.

3. člen

Vsaka članica, ki ratificira to konvencijo, predpiše ukrepe za varstvo delavcev pred nevarnostjo izpostavljenosti kancerogenim substancam ali agensom, in zagotovi uvedbo ustreznega sistema evidence.

4. člen

Vsaka članica, ki ratificira to konvencijo, ukrene, kar je treba, da dobijo delavci, ki so izpostavljeni ali utegnejo biti izpostavljeni kancerogenim substancam ali agensom, vsa razpoložljiva obvestila o nevarnostih v zvezi s tem in o ukrepih, ki so potrebni.

5. člen

Vsaka članica, ki ratificira to konvencijo, ukrene potrebno, da zagotovi delavcem med zaposlitvijo ali po njej, potrebne zdravniške preglede ali biološke ali druge teste ali preiskave, da bi se ocenila njihova izpostavljenost in kontroliralo njihovo zdravstveno stanje glede poklicnih nevarnosti.

6. člen

Vsaka članica, ki ratificira to konvencijo:

- a) predpiše z zakoni ali s predpisi ali kako drugače v skladu z nacionalno prakso in pogoji ter v sodelovanju z najrepzentativnejšimi zainteresiranimi organizacijami delodajalcev in delavcev, ukrepe, ki utegnejo biti potrebni za izvedbo določb te konvencije;

- b) določi v skladu z nacionalno prakso osebe oziroma organe, ki so odgovorni za spoštovanje določb te konvencije;
- c) se zavezuje, da bo zagotovila ustrezne inšpekcijske službe za nadzorstvo nad uporabo te konvencije ali se prepričala, da je opravljena ustrezna inšpekcija.

7. člen

Sporočila o formalnih ratifikacijah te konvencije se pošljejo generalnemu direktorju Mednarodnega biroja za delo, da jih registrira.

8. člen

1. Ta konvencija zavezuje samo tiste članice Mednarodne organizacije dela, katerih sporočilo o ratifikaciji je registriral generalni direktor.
2. Konvencija začne veljati po 12 mesecih od dneva, ko je generalni direktor registriral sporočilo o ratifikaciji dveh članic.
3. Nato začne ta konvencija veljati za vsako članico po 12 mesecih od dneva, ko je bilo registrirano njeno sporočilo o ratifikaciji.

9. člen

1. Članica, ki je to konvencijo ratificirala, jo lahko odpove po desetih letih od dneva, ko je prvič začela veljati, in sicer tako, da pošlje generalnemu direktorju Mednarodnega urada za delo sporočilo, da ga registrira. Odpoved začne veljati po enem letu od njene registracije.
2. Za vsako članico, ki ratificira to konvencijo in ki v letu, ki sledi desetletnemu obdobju, navedenemu v prvem odstavku tega člena, ne izkoristi pravice do odpovedi iz tega člena, veljajo obveznosti iz konvencije tudi v naslednjem desetletnem obdobju, nakar jo lahko odpove po poteku vsakega desetletnega obdobja pod pogoji, ki jih določa ta člen.

10. člen

1. Generalni direktor Mednarodnega urada za delo obvešča vse članice Mednarodne organizacije dela o vsakem registriranem sporočilu o ratifikaciji in odpovedi, ki mu jih pošljejo članice organizacije.
2. Generalni direktor opozori članice organizacije na dan uveljavitve konvencije, ko jih obvesti o registriranju sporočila o drugi ratifikaciji, ki mu je bila poslana.

11. člen

Generalni direktor Mednarodnega urada za delo pošlje generalnemu tajniku Združenih narodov v skladu s 102. členom ustanovne listine Združenih narodov v registracijo popolne podatke o vseh ratifikacijah in odpovedih, ki jih je registriral v skladu z določbami prejšnjih členov te konvencije.

12. člen

Administrativni svet Mednarodnega urada za delo pošlje, kadar je to po njegovem mnenju potrebno, generalni konferenci poročilo o uporabi te konvencije in pretehta, ali bi bilo zaželeno uvrstiti v dnevni red konference njeno popolno ali delno revizijo.

13. člen

1. Če sprejme konferenca novo konvencijo, s katero v celoti ali delno revidira to konvencijo, bo, razen če nova konvencija ne določi drugače:

- a) ratifikacija nove revidirane konvencije po posamezni članici pomenila ipso iure neposredno odpoved te konvencije ne glede na 9. člen te konvencije, če začne in ko začne nova revidirana konvencija veljati;
- b) na dan uveljavitve nove revidirane konvencije ta konvencija prenehala biti odprta članicam za ratifikacijo.

2. Ta konvencija ostane vsekakor v veljavi v svoji sedanji obliki in v svojem sedanjem pomenu za tiste članice, ki so jo ratificirale, pa niso ratificirale revidirane konvencije.

14. člen

Besedili te konvencije v angleškem in francoskem jeziku sta enako merodajni.